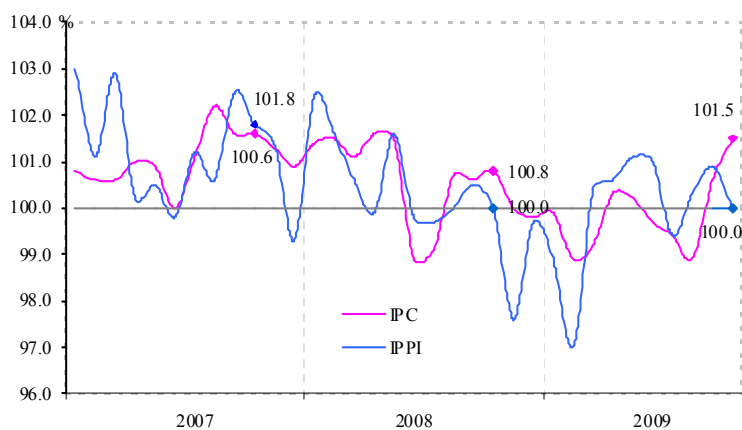

BULETIN LUNAR nr. 10* 2009Octombrie**Nivelul inflației**

În luna octombrie 2009 prețurile de consum au crescut față de luna septembrie 2009 cu 1.5 la sută, inclusiv la produsele alimentare cu 3.0 la sută, la mărfurile nealimentare cu 0.7 la sută, iar la serviciile prestate populației – cu 0.8 la sută (graficul nr. 1).

Graficul nr. 1. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a indicelui prețurilor producției industriale (IPPI)

La **produsele alimentare** cele mai importante creșteri de prețuri au fost înregistrate la ouă dietetice – cu 19.6 la sută, legume proaspete – cu 19.1 la sută, zahăr – cu 13.3 la sută, lapte și produse lactate – cu 1.5 la sută. Cele mai mari reduceri de prețuri, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la varză – cu 1.8 la sută, cartofi – cu 1.1 la sută, citrice, nuci – cu câte 0.1 la sută fiecare.

În categoria **mărfurilor nealimentare** majorări de prețuri au fost înregistrate la medicamente și detergenți – cu 1.4 la sută fiecare,

combustibil – cu 1.2 la sută, tricotaje – cu 0.9 la sută, confecții – cu 0.6 la sută, încălțăminte – cu 0.4 la sută. Reduceri de prețuri s-au înregistrat la autopișe, biciclete – cu 1.1 la sută, la aragaz și la paltoane pentru femei – cu 0.4 la sută fiecare.

În grupul **serviciilor prestate populației** majorări de prețuri s-au înregistrat la serviciile poștale – cu 17.7 la sută, transportul urban – cu 17.2 la sută, apeduct și canalizare – cu 6.3 la sută, servicii rituale – cu 1.4 la sută, învățământ – cu 0.3 la sută, reparația apartamentelor – cu 0.2 la sută. Totodată, scăderi au fost înregistrate la tarifele pentru gaz din rețea – cu 3.6 la sută, transportul aerian – cu 0.2 la sută.

De la începutul anului 2009 prețurile de consum au scăzut cu 1.4 la sută, inclusiv la produsele alimentare cu 6.8 la sută, în timp ce la mărfurile nealimentare și la serviciile prestate populației prețurile au crescut cu 1.1 și 1.5 la sută, respectiv.

Nivelul inflației în luna octombrie 2009 față de luna octombrie 2008 a constituit minus 1.6 la sută, inclusiv la produsele alimentare – minus 6.8 la sută, la mărfurile nealimentare – minus 0.7 la sută, iar la serviciile prestate populației a crescut cu 3.8 la sută.

Contribuția elementelor la formarea indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

În luna octombrie 2009 **prețurile producției industriale** au rămas la nivelul lunii septembrie anul curent (graficul nr. 1). În activitatea de bază – industria prelucrătoare și la energia electrică și termică, gaze prețurile au rămas la nivelul lunii septembrie 2009, în timp ce în industria extractivă prețurile s-au diminuat cu 0.6 la sută.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor IPC, %

	septembrie2009/ august 2009		octombrie2009/ septembrie 2009	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	0.6	100%	1.5	100%
Produse alimentare	0.4	66.7	1.0	66.7
Mărfuri nealimentare	0.3	50.0	0.3	20.0
Servicii cu plată	-0.1	-16.7	0.2	13.3

Sursa: BNS și BNM

începutul anului 2009 – cu 0.5 la sută.

Indicele prețurilor producției industriale destinate pieței interne în luna octombrie 2009 s-a majorat cu 0.5 la sută față de luna septembrie 2009. De la începutul anului curent prețurile producției industriale destinate pieței interne s-au micșorat cu 1.3 la sută și față de luna octombrie 2008 – cu 2.7 la sută.

Instrumentele politicii monetare

În luna octombrie 2009 Banca Națională a Moldovei a continuat gestionarea lichidității din sistemul bancar. Suplinirea la necesitate de către BNM a resurselor băncilor a fost efectuată prin acordarea de împrumuturi pentru creditarea sectorului real al economiei și pentru completarea lichidităților.

Ratele dobânzilor au avut o evoluție divergentă în perioada de referință. Pe piața interbancară acestea s-au menținut în continuare pe un trend descendent, în timp ce pe piața primară a titlurilor de stat ratele dobânzilor au avut tendințe de creștere.

Activitatea de creditare

În luna octombrie Banca Națională a Moldovei a acordat băncilor licențiate credite în sumă de 196.2 mil. lei, inclusiv pentru creditarea agenților economici din sectorul real al economiei – 46.2 mil. lei și pentru menținerea lichidității băncilor – 150.0 mil. lei. Creditele au fost acordate cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, care a constituit 5.0 la sută anual.

În luna de referință suma creditelor rambursate a constituit 10.9 mil. lei, inclusiv din creditele acordate băncilor pentru creditarea sectorului real al economiei – 10.7 mil. lei și din creditele acordate pentru construcția CCL (cooperative de construcție a locuințelor) – 0.2 mil. lei.

La 31 octombrie 2009 datoria creditoare a băncilor licențiate față de Banca Națională a Moldovei a totalizat 1921.8 mil. lei, fiind constituită din creditele acordate băncilor pentru

completarea lichidităților – 1039.9 mil. lei, pentru creditarea sectorului real al economiei – 859.3 mil. lei și pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor (credite acordate în anii precedenți) – 22.6 mil. lei.

La 31 octombrie 2009, comparativ cu finele lunii precedente, soldul creditelor acordate băncilor s-a majorat cu 185.3 mil. lei, sau cu 10.7 la sută.

Operațiuni REPO de cumpărare

În luna octombrie operațiuni REPO de cumpărare și rambursări REPO nu s-au efectuat. Soldul operațiunilor REPO la 31 octombrie 2009 nu s-a modificat comparativ cu luna anterioară, constituind 25.0 mil. lei la prețul de cumpărare.

Facilitățile permanente

În luna octombrie 2009 băncile au apelat la facilitatea de depozit overnight, în timp ce facilitatea de creditare nu a fost solicitată.

Pe parcursul lunii băncile autorizate au depus la BNM depozite overnight în sume ce au variat între 1381.0 și 2370.0 mil. lei. Soldul mediu zilnic al depozitelor overnight s-a cifrat la 2070.6 mil. lei, fiind în scădere cu 36.7 mil. lei, sau cu 1.7 la sută față de luna precedentă.

Rezervele obligatorii

Rezervele obligatorii în MDL aferente perioadei de urmărire a mijloacelor atrase 6–20 octombrie 2009, menținute de bănci în perioada 21 octombrie – 5 noiembrie 2009, s-au cifrat la 973.1 mil. lei, fiind în scădere cu 20.9 mil. lei, sau cu 2.1 la sută față de perioada de urmărire 6–20 septembrie 2009, menținute de către bănci în perioada 21 septembrie – 5 octombrie 2009.

Rezervele obligatorii în VLC la 31 octombrie 2009 au constituit 43.0 mil. USD și 48.9 mil. EUR, fiind, respectiv, în scădere cu 0.8 mil. USD, sau cu 1.8 la sută și în creștere cu 0.3 mil. EUR, sau cu 0.6 la sută față de finele lunii precedente.

Diminuarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești și în dolari SUA a fost cauzată de micșorarea mijloacelor atrase supuse rezervării.

Ratele dobânzilor

Pe parcursul lunii octombrie 2009 ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale Băncii Naționale a Moldovei s-au menținut la nivelul celor stabilite de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei în ședința din 3 septembrie 2009:

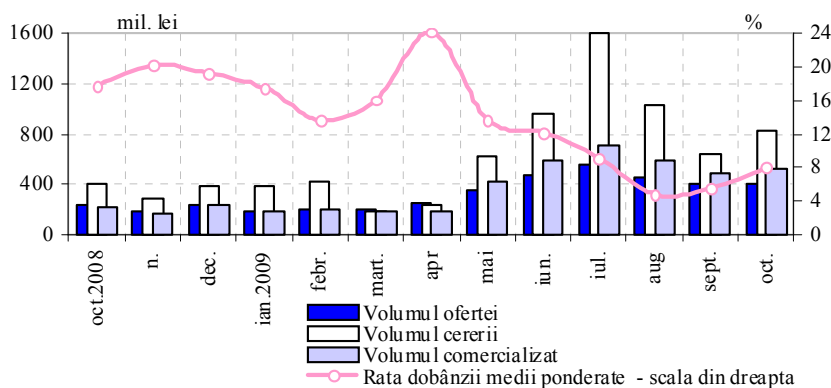
- ***rata de bază*** aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt – 5.0 la sută anual;
- rata la creditele overnight – 7.5 la sută anual;
- rata la depozitele overnight acceptate de Banca Națională a Moldovei – 2.0 la sută anual.

Rata de bază la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) – 5.0 la sută anual.

Pietele financiare

În luna octombrie 2009, comparativ cu luna precedentă, s-a constatat o dinamizare a activității pieței primare a valorilor mobiliare de stat (VMS) cu termenul de până la un an (bonuri de trezorerie – BT). Oferta săptămânală a fost inferioară celei din luna septembrie,

Graficul nr. 2. Totalul licitațiilor de comercializare a VMS pe piața primară

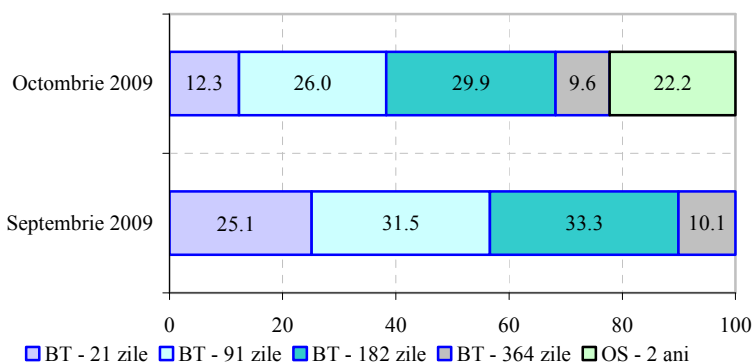
însă cererile crescând din partea băncilor și dobânzile atractive au determinat Ministerul Finanțelor să plaseze VMS peste volumul anunțat inițial la licitații, gradul de adjudecare a ofertei atingând la 130.0 la sută, comparativ cu 119.0 la sută în luna anterioară.

Volumul ofertei Ministerului Finanțelor s-a redus cu 5.0 mil. lei față de luna septembrie și a totalizat 404.0 mil. lei, fiind

structurat în continuare în bonuri de trezorerie de 21, 91, 182 și 364 zile (graficul nr. 2). Cererea, însumând 823.9 mil. lei, a acoperit oferta de 2.0 ori și a fost superioară lunii precedente cu 28.4 la sută. Volumul bonurilor de trezorerie plasate a totalizat 525.1 mil. lei, fiind cu 38.5 mil. lei superior celui înregistrat în luna septembrie 2009.

Suma VMS procurate de către investitorii nebancaari în perioada de raportare a fost în creștere a patra lună consecutiv și a constituit 16.7 mil. lei, comparativ cu 14.9 mil. lei în luna anterioară. Ponderea acestora în volumul total de BT plasate s-a majorat de la 3.1 până la 3.2 la sută.

Graficul nr.3. Structura VMS comercializate pe piața primară, %

Concomitent cu VMS emise prin intermediul licitațiilor tradiționale derulate în luna gestionară, la 13 octombrie 2009 au fost plasate prin subscriere obligațiuni de stat (OS) cu rata flotantă în sumă de 150.0 mil. lei la valoarea nominală, cu termenul de circulație de 1 an.

Termenul mediu ponderat de circulație al VMS emise în luna de gestiune s-a majorat de la 129 până la

196 zile, ca urmare a emiterii obligațiunilor de stat, a majorării volumului de BT de 364 zile și a micșorării volumului celor cu termenul de 21 zile (graficul nr. 3).

Rata medie ponderată nominală la bonurile de trezorerie plasate pe piața primară în perioada de gestiune a înregistrat 8.04 la sută anual, față de 5.52 la sută anual în luna septembrie 2009.

Datoria Guvernului Republicii Moldova contractată de la Banca Națională a Moldovei

La 31 octombrie 2009 datoria statului față de BNM nu s-a modificat comparativ cu luna anterioară și a constituit 2213.4 mil. lei.

Valorile mobiliare de stat obținute în portofoliul propriu al BNM, ca rezultat al reemisiunilor efectuate în luna de raportare, au avut scadența de 91 și 95 zile. Ratele dobânzilor la titlurile emise au fost cuprinse între 5.98 și 6.52 la sută anual. Rata medie ponderată a dobânzii la VMS deținute în portofoliu la 31 octombrie 2009 a înregistrat nivelul de 4.97 la sută anual, cu 1.12 puncte procentuale în diminuare față de nivelul consemnat la finele lunii septembrie 2009. Scadența medie a valorilor mobiliare de stat din portofoliu în ultima zi a lunii de referință a constituit 46 de zile, cu 4 zile mai mare decât în luna precedentă.

Ca rezultat al reflectării dobânzilor calculate și al evaluării VMS deținute în portofoliul BNM la prețurile de piață, valoarea de bilanț a datoriei statului la 31 octombrie 2009 s-a cifrat la 2223.3 mil. lei.

Depozite plasate la Banca Națională a Moldovei

La 31 octombrie 2009 soldul depozitelor plasate de către Ministerul Finanțelor la BNM a totalizat 10.0 mil. lei, diminuându-se, comparativ cu sfârșitul lunii precedente, cu 1.0 mil. lei, ca rezultat al restituirii depozitului în suma menționată, ajuns la scadență.

Rata medie ponderată la depozitele în sold la 31 octombrie 2009 a constituit 19.28 la sută anual, majorându-se cu 1.14 puncte procentuale față de finele lunii precedente. Termenul mediu al depozitelor în sold a fost de 246 zile.

Activitatea băncilor pe piața monetară

În luna octombrie 2009 volumul tranzacțiilor pe piața interbancară a însumat 52.9 mil. lei, fiind în creștere cu 20.8 mil. lei față de luna precedentă.

Volumul creditelor/depozitelor interbancare în luna octombrie 2009 a însumat 50.9 mil. lei, în creștere cu 23.2 mil. lei, sau de 1.8 ori comparativ cu luna septembrie 2009. Rata medie a dobânzii la creditele/depozitele interbancare a constituit 7.46 la sută anual, fiind în scădere cu 2.19 puncte procentuale față de luna precedentă. Termenul mediu ponderat al tranzacțiilor a fost de 65 zile.

În luna octombrie 2009 volumul total al tranzacțiilor de vânzare-cumpărare cu VMS ***pe piața secundară*** a constituit 2.0 mil. lei, diminuându-se cu 2.4 mil. lei comparativ cu luna anterioară. Rata nominală medie ponderată a profitului la VMS comercializate pe piața secundară a constituit 9.92 la sută anual, fiind în creștere cu 2.49 puncte procentuale, în condițiile majorării termenului mediu ponderat până la scadență de la 206 zile în luna precedentă până la 307 zile în luna gestionară.

Operațiuni REPO interbancare în perioada de analiză nu au fost înregistrate.

Ratele de referință pe piața interbancară la sfârșitul lunii octombrie 2009 au înregistrat

următoarele valori: rata de referință CHIBID overnight – 2.61 la sută și CHIBOR overnight – 6.23 la sută, comparativ cu 2.68 și, respectiv, 6.56 la sută anual la sfârșitul lunii septembrie.

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* s-a diminuat cu 440.4 mil. lei (1.9 la sută) față de finele lunii septembrie 2009, constituind 23065.1 mil. lei la sfârșitul lunii octombrie 2009. Această evoluție s-a datorat scăderii soldului creditelor acordate în valută străină (exprimate în MDL)

Tabelul nr. 2. Indicatorii pieței creditelor (mil. lei)

	Sold la sfârșit de perioadă			Credite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii %	volumul	rata dobânzii %
Decembrie 2008	25122.6	14779.9	10342.7	2217.8	1620.6	22.55	597.2	14.56
Ianuarie 2009	24186.1	14556.0	9630.1	870.4	510.3	23.25	360.1	13.20
Februarie	24275.5	14529.9	9745.6	1318.9	803.2	22.93	515.7	14.06
Martie	24660.8	14535.6	10125.2	1352.5	729.3	23.13	623.2	13.30
Aprilie	24586.7	14363.8	10222.9	1035.0	562.8	22.57	472.2	12.85
Mai	24381.8	14081.8	10300.0	979.2	446.5	22.23	532.7	13.11
Iunie	23847.3	13595.2	10252.1	1093.6	597.7	18.94	495.9	13.09
Iulie	23577.6	13567.2	10010.4	1086.7	651.5	17.97	435.2	12.71
August	23473.7	13436.4	10037.3	1110.7	566.3	17.65	544.4	12.70
Septembrie	23505.4	13260.2	10245.2	1366.5	703.0	19.04	663.5	11.89
Octombrie	23065.1	13247.9	9817.2	1129.1	611.5	19.63	517.6	12.13

cu 428.0 mil. lei (4.2 la sută), precum și a soldului creditelor în moneda națională cu 12.4 mil. lei (0.1 la sută).

Micșorarea soldului creditelor în MDL s-a produs ca urmare a scăderii soldurilor creditelor acordate persoanelor fizice cu 86.2 mil. lei (2.2 la sută) și întreprinderilor de stat – cu 3.8 mil. lei (1.5 la sută), în timp ce soldul creditelor acordate sectorului privat și cel al creditelor acordate

altor organizații care practică unele operațiuni financiare au crescut cu 50.6 mil. lei (0.6 la sută) și cu 27.0 mil. lei (2.9 la sută), respectiv.

Soldul creditelor în valută străină a înregistrat o reducere determinată de scăderea soldului creditelor acordate sectorului privat cu 389.4 mil. lei (4.6 la sută), altor organizații care practică unele operațiuni financiare – cu 21.6 mil. lei (2.6 la sută), persoanelor fizice – cu 16.4 mil. lei (2.1 la sută), precum și a soldului creditelor acordate întreprinderilor de stat – 0.6 mil. lei (0.7 la sută).

Exprimat în dolari SUA, soldul creditelor în valută străină a constituit 887.9 mil. USD, micșorându-se cu 2.6 mil. USD (0.3 la sută) față de luna septembrie 2009.

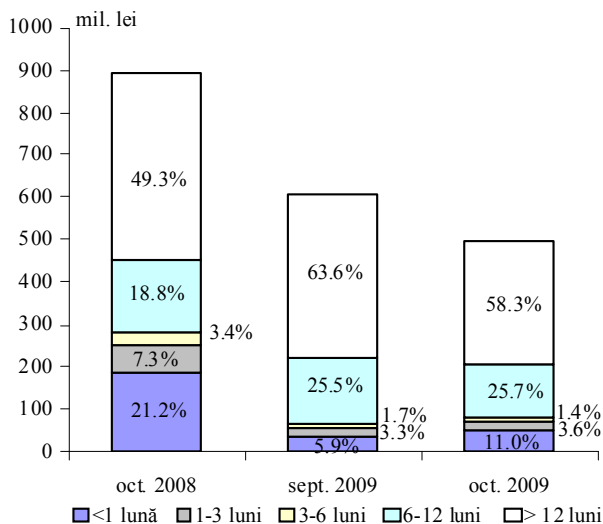
Volumul creditelor acordate în MDL în luna octombrie 2009 a constituit 611.5 mil. lei, diminuându-se cu 91.5 mil. lei, sau cu 13.0 la sută față de luna precedentă.

Ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din volumul total al creditelor acordate în moneda națională a constituit 81.0 la sută.

*Conform metodologiei FMI, din totalul creditelor în economie (inclusiv dobânda calculată la credite și la creditele băncilor aflate în proces de lichidare) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate Guvernului.

Cele mai solicitate de către persoanele juridice au fost creditele cu termene de peste 12 luni, fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 18.26 la sută în volum de 288.8 mil. lei. Ponderea acestora în volumul total al creditelor în moneda națională acordate persoanelor

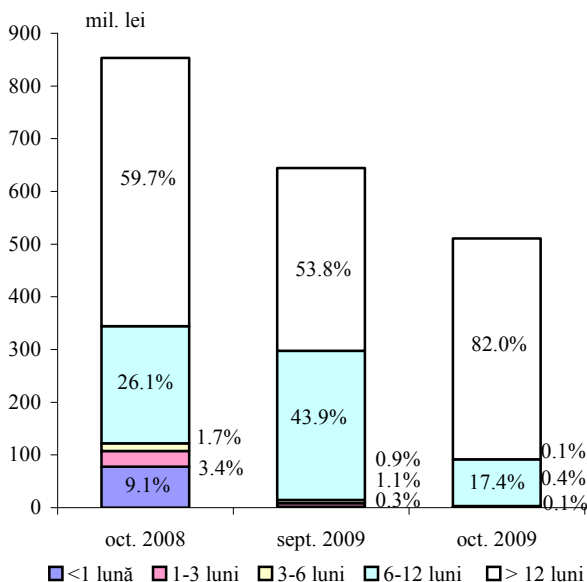
Graficul nr. 4. Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către bănci

juridice a constituit 58.3 la sută, diminuându-se cu 5.3 puncte procentuale față de luna septembrie 2009. În același timp, volumul creditelor cu termene de până la 1 lună a crescut cu 18.4 mil. lei, a căror pondere s-a majorat cu 5.1 puncte procentuale (graficul nr. 4).

În luna octombrie 2009 *rata medie a dobânzii la creditele acordate în moneda națională* s-a majorat cu 0.59 puncte procentuale, până la nivelul de 19.63 la sută, ca rezultat al creșterii ratei medii la creditele acordate persoanelor juridice cu 0.26 puncte procentuale, până la nivelul de 18.54 la sută și a ratei medii la creditele acordate persoanelor fizice – cu 0.33 puncte procentuale, până la nivelul de 24.29 la sută.

Graficul nr. 5. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către bănci

Volumul *creditelor în valută străină* acordate persoanelor juridice a constituit 510.8 mil. lei (echivalentul a 45.6 mil. USD, diminuându-se cu 11.6 mil. USD față de luna septembrie 2009). În componența acestora, creditele cu termene de peste 12 luni au rămas preponderente (82.0 la sută din total, majorându-se cu 28.2 puncte procentuale față de nivelul lunii septembrie 2009), fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 12.15 la sută (graficul nr. 5). Totodată, ponderea creditelor acordate cu termene de la 6 până la 12 luni a scăzut cu 26.5 puncte procentuale, alcătuind 17.4 la sută din total.

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.46 puncte procentuale față de lună precedentă, constituind 12.03 la sută în luna octombrie 2009.

La finele lunii octombrie 2009 *soldul depozitelor* în sistemul bancar a însumat 21734.2 mil. lei, micșorându-se cu 584.5 mil. lei (2.6 la sută) față de luna precedentă, ca rezultat al scăderii soldului depozitelor în moneda națională cu 192.6 mil. lei (1.7 la sută) și a soldului depozitelor în valută străină – cu 391.9 mil. lei (3.5 la sută).

Soldul depozitelor la vedere a constituit 6248.1 mil. lei, diminuându-se cu 384.4 mil. lei față de luna septembrie 2009 și reprezentând 28.7 la sută din soldul total al depozitelor.

Tabelul nr. 3. Indicatorii pieței depozitelor la termen (mil. lei)

	Sold la sfârșit de perioadă			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii %	volumul	rata dobânzii %
Decembrie 2008	18103.6	10148.0	7955.6	3822.9	2181.1	19.75	1641.8	12.09
Ianuarie 2009	17632.2	9932.3	7699.9	3004.1	1536.5	20.69	1467.6	11.81
Februarie	17343.8	9383.8	7960.0	2902.8	1360.8	19.84	1542.0	11.67
Martie	16757.9	8192.9	8565.0	3385.1	1257.5	19.36	2127.6	10.18
Aprilie	16693.7	7825.4	8868.3	2650.4	1044.6	18.72	1605.8	9.66
Mai	16698.7	7726.3	8972.4	3249.6	1660.2	16.04	1589.4	9.70
Iunie	16409.7	7620.0	8789.7	3716.6	1946.2	15.04	1770.4	8.16
Iulie	15515.4	7271.6	8243.8	3188.4	1718.1	14.85	1470.3	6.72
August	15500.1	7280.2	8219.9	3166.8	1467.8	12.99	1699.0	5.62
Septembrie	15686.2	7201.4	8484.8	3243.4	1517.1	10.77	1726.3	4.88
Octombrie	15486.1	7297.6	8188.5	3025.4	1563.2	10.66	1462.2	4.44

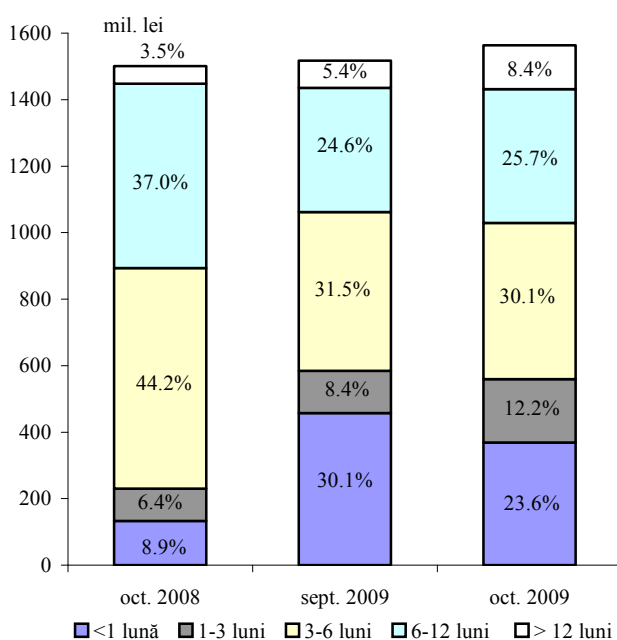
Soldul depozitelor la termen a însumat 15486.1 mil. lei, reducându-se cu 200.1 mil. lei (1.3 la sută).

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 7297.6 mil. lei la sfârșitul lunii octombrie 2009, majorându-se cu 96.2 mil. lei (1.3 la sută) față de luna precedentă, ca urmare a creșterii soldului depunerilor în MDL ale persoanelor fizice cu 38.2 mil. lei (0.6 la sută), precum și a soldului depozitelor agenților economici – cu 58.0 mil. lei (5.1 la sută).

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a diminuat cu 296.3 mil. lei (3.5 la sută), constituind 8188.5 mil. lei.

Volumul depozitelor atrase la termen în MDL în luna octombrie 2009 a constituit 1563.2 mil. lei, fiind cu 46.1 mil. lei superior celui din luna septembrie 2009. Această creștere a fost

Graficul nr. 6. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de bănci

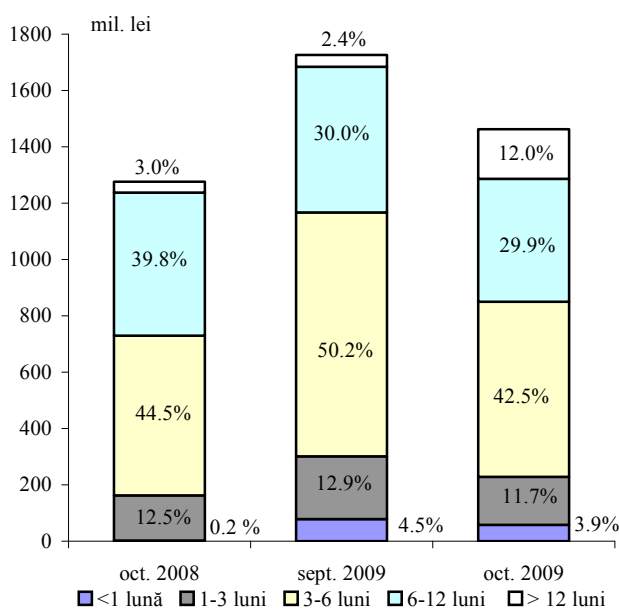
determinată de sporirea volumului depozitelor atrase de la persoanele fizice cu 54.4 mil. lei (6.1 la sută), în timp ce volumul depozitelor atrase de la persoanele juridice a scăzut cu 8.3 mil. lei (1.4 la sută). Ponderea depozitelor atrase la termen în moneda națională ale persoanelor fizice s-a majorat de la 59.3 la sută în luna septembrie 2009 până la 61.0 la sută din volumul total al depozitelor la termen în moneda națională atrase pe parcursul lunii de raportare.

În luna octombrie curent depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni au constituit 30.1 la sută din total (în descreștere cu 1.4 puncte procentuale), deținând în continuare ponderea cea mai mare în structura depozitelor la termen atrase în moneda națională. În același timp, ponderea depunerilor cu termene de la 1 lună

până la 3 luni s-a majorat cu 3.8 puncte procentuale, până la nivelul de 12.2 la sută din totalul depozitelor atrase (graficul nr. 6).

Rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL s-a micșorat pe parcursul lunii octombrie 2009 cu 0.11 puncte procentuale, constituind 10.66 la sută anual (7.42 la sută – pentru persoane juridice și 12.72 la sută – pentru persoane fizice, în comparație cu 6.37 și 13.80 la sută, respectiv, în luna septembrie 2009).

Graficul nr. 7. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de bănci

În perioada gestionară volumul atras al **depozitelor la termen în valută străină** a constituit 1462.2 mil. lei (echivalentul a 130.6 mil. USD), diminuându-se cu 264.1 mil. lei (15.3 la sută) din contul descreșterii depunerilor persoanelor fizice cu 350.4 mil. lei, sau cu 21.5 la sută, în timp ce depozitele persoanelor juridice au crescut cu 86.3 mil. lei, sau cu 90.4 la sută.

În luna octombrie 2009 s-a consemnat o micșorare a ponderii depunerilor cu termene de la 3 până la 6 luni (cu 7.7 puncte procentuale, până la nivelul de 42.5 la sută din total), odată cu creșterea ponderii depunerilor cu termene de peste 12 luni, care au alcătuit 12.0 la sută din total, majorându-se cu 9.6

puncte procentuale față de luna septembrie 2009 (graficul nr. 7).

În perioada de raportare **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în valută străină** s-a situat la nivelul de 4.44 la sută (5.56 la sută pentru persoanele juridice și 4.28 la sută pentru persoanele fizice).

Dinamica indicatorilor monetari

Baza monetară* s-a micșorat cu 0.1 la sută (12.7 mil. lei) în luna octombrie 2009 și a constituit 9531.1 mil. lei. Factorul principal care a stat la baza acestei scăderi a fost micșorarea activelor externe nete cu 325.9 mil. lei (3.0 la sută), cauzată de predominarea operațiunilor de vânzare a valutei străine de către Banca Națională a Moldovei pe piața valutară internă.

Banii în circulație** au crescut de la 7258.2 mil. lei în luna septembrie 2009 până la 7296.9 mil. lei în luna octombrie 2009.

*Baza monetară include banii în circulație (în afara sistemului bancar), rezervele bancare (rezervele băncilor în lei menținute în conturile corespondente la Banca Națională a Moldovei și numerarul în casele băncilor) și depozitele la vedere ale altor organizații la Banca Națională a Moldovei.

** Banii în circulație M0 reprezintă banii în numerar emiși în circulație de către Banca Națională a Moldovei, exclusiv numerarul în casele băncilor și în casa Băncii Naționale a Moldovei.

În structura bazei monetare ponderea banilor în circulație s-a majorat de la 76.1 la sută în luna septembrie până la 76.6 la sută în luna octombrie 2009. În același timp, cota-parte a rezervelor băncilor s-a micșorat de la 23.9 până la 23.4 la sută, respectiv.

Masa monetară M2* pe parcursul perioadei gestionare s-a micșorat cu 154.1 mil. lei, sau cu 0.8 la sută, până la 18272.7 mil. lei. În același timp, **masa monetară M3**** s-a redus cu 546.0 mil. lei, sau cu 1.8 la sută și a constituit 29032.9 mil. lei la sfârșitul lunii octombrie 2009 (tabelul nr. 4).

Micșorarea indicatorului M2 a fost determinată de scăderea soldului depozitelor în moneda națională cu 192.6 mil. lei

(1.7 la sută) și a celui al instrumentelor pieței

monetare – cu 0.2 mil. lei (10.3 la sută). Totodată,

soldul numerarului în circulație a crescut cu 38.7

mil. lei (0.5 la sută). Depozitele în valută străină

(recalculate în lei) s-au micșorat cu 392.0 mil. lei

(3.5 la sută). Exprimate în USD, acestea au constituit

973.2 mil. USD, fiind cu 3.9 mil. USD superioare

nivelului lunii precedente. Ponderea depozitelor în

valută străină, recalculate în

lei, în volumul total al masei monetare (M3) s-a micșorat de la 37.7 la sută în luna septembrie până la 37.1 la sută în luna octombrie 2009.

Rezervele internaționale nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au majorat cu 2.8 mil. USD, totalizând 974.0 mil. USD. În componența acestora rezervele internaționale nete ale BNM au crescut cu 9.6 mil. USD, iar cele ale băncilor s-au redus cu 6.8 mil. USD.

Rezervele externe ale sistemului bancar în luna octombrie 2009 au însumat 1742.0 mil. USD, majorându-se cu 1.6 mil. USD față de luna precedentă. **Rezervele externe ale BNM** au crescut cu 12.02 mil. USD, până la nivelul de 1302.6 mil. USD. Obligațiunile externe ale sistemului bancar au constituit 768.0 mil. USD, inclusiv ale BNM (față de FMI) – 345.1 mil. USD***.

* Masa monetară M2 include banii în circulație (M0), depozitele în lei moldovenești și instrumentele pieței monetare.

** Masa monetară M3 include masa monetară M2 și depozitele în valută străină ale rezidenților exprimate în lei moldovenești.

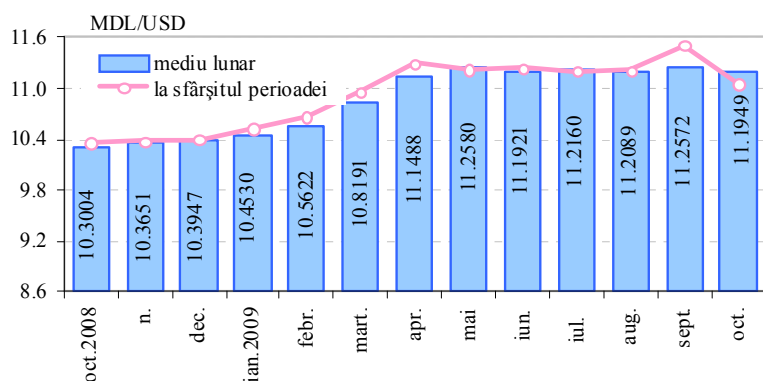
*** inclusiv dobânda calculată

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au redus cu 134.6 mil. lei (0.7 la sută). În luna octombrie 2009 cererile de plăți ale sistemului bancar față de Guvernul Republicii Moldova au crescut cu 33.3 mil. lei (1.3 la sută).

Piața valutară

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a apreciat de la 11.2572 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA în luna septembrie până la 11.1949 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA în luna octombrie 2009 (graficul nr. 8).

Graficul nr. 8. Cursul de schimb MDL/USD

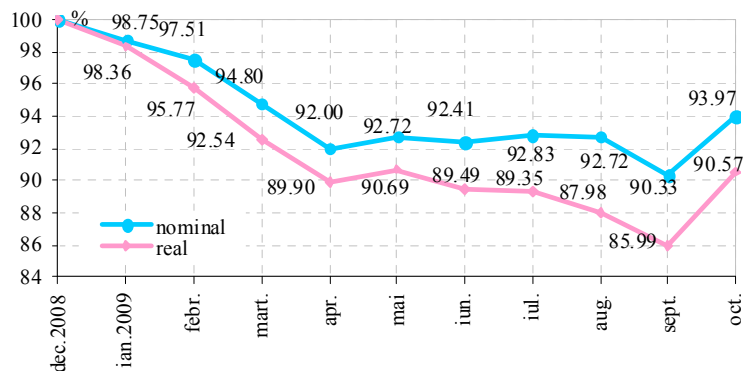
Cursul oficial al leului moldovenesc s-a apreciat de la 11.4711 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA la începutul lunii octombrie 2009 până la 11.0566 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA la finele lunii gestionare.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu euro s-a depreciat de la 16.3879 lei moldovenești pentru 1 euro în luna septembrie până la 16.5707 lei

moldovenești pentru 1 euro în luna octombrie 2009. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu euro a fost de 16.8218 MDL pentru 1 euro, iar la sfârșitul lunii – 16.2870 lei moldovenești pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.3657 lei pentru 1 rublă rusească în luna septembrie până la 0.3795 lei pentru 1 rublă rusească în luna octombrie 2009. La începutul lunii gestionare cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească a constituit 0.3822 lei pentru 1 rublă rusească, iar la sfârșitul lunii – 0.3776 lei pentru 1 rublă rusească.

Graficul nr. 9. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec. 2008=100%) în raport cu USD

La finele lunii octombrie 2009 în comparație cu finele lunii decembrie 2008 leul moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a depreciat în termeni nominali cu 6.03 la sută (cotare indirectă*), iar în termeni reali – cu 9.43 la sută (fiind direct proporțională nivelului inflației din Republica Moldova și invers proporțională nivelului inflației din SUA (graficul nr. 9).

* Dolari SUA pentru un leu moldovenesc

Volumul total de dolari SUA tranzacționați pe piața interbancară de către bănci în luna octombrie 2009 a constituit echivalentul a 56.42 mil. dolari SUA, diminuându-se cu 101.95 mil. dolari SUA față de luna precedentă (în luna septembrie 2009 acest indicator s-a cifrat la 158.37 mil. dolari SUA). Pe parcursul perioadei de gestiune rulajul tranzacțiilor efectuate de către Banca Națională a Moldovei pe piața interbancară a constituit 9.52 mil. dolari SUA, fiind în reducere față de luna septembrie 2009 cu 49.02 mil. dolari SUA.

Rulajul total al tranzacțiilor de cumpărare/vânzare contra MDL a principalelor valute străine efectuate în luna octombrie 2009 pe piața valutară internă a însumat echivalentul a 772.9 mil. dolari SUA și s-a diminuat cu 16.6 la sută comparativ cu luna precedentă (echivalentul sumei de 926.5 mil. dolari SUA). Cumpărările contra MDL ale principalelor valute străine pe piața valutară internă au totalizat echivalentul a 373.5 mil. dolari SUA și vânzările – echivalentul a 399.4 mil. dolari SUA. Comparativ cu luna precedentă, în luna octombrie 2009 cumpărările și vânzările contra MDL s-au redus cu 18.2 și 15.0 la sută, respectiv.

Din rulajul total, tranzacțiile în dolari SUA au constituit 50.7 la sută, în euro – 45.5 la sută, în ruble rusești – 3.3 la sută, în lei românești – 0.3 la sută și în hrivne ucrainene – 0.2 la sută. Comparativ cu luna septembrie 2009, în luna de raportare ponderea rulajului în dolari SUA s-a diminuat cu 5.0 puncte procentuale, iar cea a rulajului în euro s-a majorat cu 4.5 puncte procentuale.

La 31 octombrie 2009 stocul datoriei aferente creditelor recepționate de la FMI a constituit 99.1 mil. DST* (echivalentul a 156.4 mil. dolari SUA) și nu s-a modificat comparativ cu sfârșitul lunii septembrie 2009.

În luna octombrie 2009 BNM nu a planificat plăți externe în vederea deservirii împrumuturilor acordate de către FMI.

La 31 octombrie 2009 stocul datoriei externe private supuse notificării la Banca Națională a Moldovei (inclusiv arieratele de dobândă) a constituit echivalentul a 1251.3** mil. dolari SUA, majorându-se cu 0.1 mil. dolari SUA în comparație cu stocul la finele lunii septembrie 2009 (echivalentul a 1251.4** mil. dolari SUA).

* Drepturi Speciale de Tragere

** Sursa DMFAS 5.3 la data de 13.11.2009. La 18.01.2009 a intrat în vigoare Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21.03.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 127-130, art. 496), conform căreia în operațiunile aferente investițiilor directe, inter alia, se includ și împrumuturile/creditele pe termen lung (pentru o perioadă mai mare de 5 ani) în scopul stabilirii sau menținerii legăturilor economice durabile. Astfel, stocul la 31.10.2009 a fost diminuat cu suma creditelor menționate.